

POSTANOWIENIE

Dnia 26 lutego 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster

w sprawie z powództwa G. Z.

przeciwko J. Z.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 26 lutego 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 26 marca 2014 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) nie obciąża powódki kosztami postępowania kasacyjnego;**
- 3) przyznaje adw. R.S. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...] kwotę 3600 zł (trzy tysiące sześćset złotych), powiększoną o należny podatek od towarów i usług, tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 26 marca 2014 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację powódki od wyroku Sądu pierwszej instancji oddalającego powództwo o nakazanie pozwanemu złożenia oświadczenia woli o powrotnym przeniesieniu na powódkę własności określonego lokalu mieszkalnego w wyniku odwołania przez nią darowizny z powodu rażącej niewdzięczności pozwanego.

Sąd drugiej instancji uznał, że umowa, na podstawie której powódka przeniosła na pozwanego własność przedmiotowego lokalu w zamian za ustanowienie na jej rzecz służebności osobistej całego mieszkania oraz zobowiązanie się pozwanego do dożywotniej i nieodpłatnej opieki nad powódką, nie była umową darowizny, a tym samym nie mogła zostać odwołana na podstawie art. 898 § 1 k.c. Niezależnie od tego uznał, że także przy przyjęciu, że chodziło o darowiznę z obciążeniem obdarowanego, nie zachodziły podstawy do odwołania darowizny, gdyż podzielił ocenę Sądu pierwszej instancji, iż pozwany nie dopuścił się rażącej niewdzięczności wobec matki.

W skardze kasacyjnej, opartej na podstawie naruszenia art. 888 § 1 k.c. oraz art. 328 § 2 i art. 233 § 1 k.p.c., powódka uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania powołała się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego „dotyczącego zakresu darowizny w świetle art. 888 § 1 k.c. przy przeniesieniu własności nieruchomości z równoczesnym obciążeniem jej służebnością”. Stwierdziła, że zagadnienie związane jest z zastosowaniem tego przepisu przez Sąd Apelacyjny, który ustanowienie służebności na rzecz darczyńcy uznał za ekwiwalent przeniesienia własności, co zdaniem Sądu niweczy nieodpłatność czynności darowizny, a tym samym samą darowiznę wobec konieczności przesłanki bezpłatności przy tej czynności prawnej. Taka subsumcja, zdaniem skarżącej budzi wątpliwości bowiem wynika z niej, że beneficjent tej czynności otrzymał prawo własności nieruchomości w zamian za ustanowienie służebności na rzecz przekazującego własność, co stoi w sprzeczności z faktycznym skutkiem tej czynności, którym jest nabycie prawa własności nieruchomości, ale ograniczonej obciążeniem w postaci służebności - bezpłatnie. „Nie jest bowiem tak, że beneficjent na skutek tej czynności został właścicielem

nieruchomości wolnej od obciążeń, za którą zapłacił ekwiwalent w postaci ustanowienia służebności, ale został właścicielem nieruchomości obciążonej służebnością i przysporzenie w takim stanie otrzymał bezpłatnie, a zatem jako darowiznę”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, jeżeli skarżący jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołał przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt. 1 k.p.c., powinien przedstawić występujące w sprawie zagadnienie prawne przez odpowiednie sformułowanie jako abstrakcyjnego, ogólnego pytania prawnego o charakterze uniwersalnym powstałego na tle określonego przepisu prawa, wskazać w pogłębionym wywodzie prawnym kontrowersje i rozbieżne oceny prawne jakie zagadnienie to wywołuje oraz wykazać, że mają one tak poważny charakter, iż konieczne jest zajęcie stanowiska przez Sąd Najwyższy nie tylko w celu prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy lecz także dla rozwoju judykatury (porównaj między innymi postanowienia z dnia 10 maja 2001 r. II CZ 35/01, OSNC 2002/1/11, z dnia 7 czerwca 2005 r. V CSK 3/05 i z dnia 13 lipca 2007 r. III CSK 180/07, niepubl.).

Skarżąca nie wykazała, że w sprawie występuje tak rozumiane istotne zagadnienie prawne. Pytanie nie zostało sformułowane w prawidłowy sposób, umożliwiający określenie istoty i zakresu powstałych na jego tle wątpliwości. Skarżąca nie przedstawiła pogłębionego wyводу prawnego wskazującego na występowanie w literaturze lub orzecznictwie kontrowersji i rozbieżnych ocen prawnych na tle zagadnienia, nie wykazała jego poważnego, uniwersalnego charakteru ani konieczności zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy.

W istocie uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania sprowadza się do kwestionowania trafności dokonanej przez Sąd Apelacyjny wykładni art. 888 § 1 k.c. i nie zastosowania tego przepisu do ustalonego w sprawie stanu faktycznego, co niewątpliwie nie uzasadnia wniosku

o występowaniu w sprawie istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt. 1 k.p.c.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu.

Zważywszy na trudną sytuację finansową i życiową powódki oraz jej zły stan zdrowia a także charakter sprawy dotyczącej najbliższych członków rodziny, Sąd Najwyższy na podstawie art. 102 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. nie obciążył powódki kosztami postępowania kasacyjnego.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce w postępowaniu kasacyjnym przez adwokata z urzędu orzeczono na podstawie § 19 i 20 w zw. z § 13 ust. 4 pkt. 2, § 6 pkt. 7 i § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (jedn. tekst: Dz. U. z 2013 r., poz.461).